

gekoesterd, zeker om andere redenen dan die Dr. Kuyper daartoe leiden. Want Dr. Kuyper zal toch niet meenen, zooals die vrijzinnigen, dat ik beducht was voor de verkiezingen van 1909 indien zij gingen om het blanco-artikel. Veeleer meent hij, ook blijkens de driestarren, dat het Kabinet-de Meester door de verkiezingen van 1909 had moeten worden verslagen en dat dit ook wel zou zijn gelukt. Vandaar zijne verheerlijking van eene crisis, veroorzaakt door den uitslag eener verkiezing, en zijn in den ban doen van iedere tusschentijdsche crisis. Wat mij aangaat, ik had *geene* berekening aangaande de verkiezingen van 1909 gemaakt; een vaste grondslag daarvoor ontbrak; en ik begeerde en bedoelde het Kabinet-de Meester niet te doen vallen; ik wilde tot 1909 een linksch Kabinet, en wat de driestarren zeggen omtrent mijne bedoeling is onwaar.

Toen na mijne optreding als Minister van vrijzinnige zijde mij politieke berekening en bepaaldelijk opzet om het Kabinet te doen vallen werden toegedicht, heb ik dit dan ook ondubbelzinnig en nadrukkelijk ontkend, en toen niettemin daarna een vrijzinnig lid der Kamer meende mij dit nog eens te mogen aanwrijven, antwoordde ik hem (Handelingen-Tweede Kamer 24 Nov. 1909 bl. 411) in deze termen;

„Hetgeen gebeurd is, is ook nog van andere zijde besproken.
 „Het is door den g. a. uit Gouda in het debat gebracht. Die
 „g. a. heeft gemeend te mogen zeggen, dat de verwerping van
 „de begrooting van Oorlog het gevolg was van een wel over-
 „wogen en lang beraamd plan om het Kabinet-de Meester ten
 „val te brengen. Ik heb mij toen veroorloofd den g. a. even
 „te interrumpereen, en ik wil nu nog dit daarvan zeggen, dat
 „die bewering van den g. a. is in volstrekten zin absoluut in
 „strijd met de waarheid. Ik houd staande, dat de g. a. zoo
 „onder ons, als mannen, die met elkander debatteeren op
 „ridderlijke wijze, niet het recht had die bewering ter tafel
 „te brengen, want het was hem volkomen bekend, dat ik dit
 „altijd op de meest pertinente wijze ontkend had. Indien ik
 „dit plan gehad had, indien ik gehad had dat wel overwogen
 „en lang beraamde plan, dan zou ik in 1908 niet hebben
 „gezegd, dat dit niet het geval was. Van den beginne af aan
 „heb ik gezegd, dat het anders geweest is. Wij hebben allen